

Marie Antoinette

född 1755, död 1793, drottning av Frankrike, gift med dess konung Ludvig XVI sedan hon var 14 år gammal, charmfull, nöjeslysten, utan insikter i det inrepolitiska läget som mer och mer mognade för revolution. Hon inspärrades av revolutionens ledare först, tillsammans med make och barn, i Tempeltornet i Paris år 1792. Hennes make halshöggs i januari 1793, och hon själv överflyttades till Conciergeriet och blev efter långa och skymfliga förhör dömd till döden i oktober 1793. När dödsdomen fallit, skrev hon sitt testamente, som börjar:

"Jag dör i den apostoliska romersk-katolska tron, mina fäders religion, i vilken jag uppfostrats och som jag innerligt bekämt mig till. Då jag icke har att vänta mig någon andlig tröst, och då jag icke vet om här finns icke edsvurna präster tillhörande denna religion, samt då den plats där jag befinner mig skulle utsätta dem för alltför stora faror, om de skulle komma till mig, ber jag Gud av hjärtat om förlåtelse för alla mina synder som jag begått under min livstid. Jag hoppas att han i sin godhet skall höra mina sista böner liksom alla andra som jag riktat till honom, så att min själ blir delaktig av hans förbarmande och godhet."

Sjuk av svåra menstruationsblödningar byter hon på avrättningsdagen underkläder, och då vakten inte låter förmå sig att gå ut, får tjänsteflickan, som hon har hos sig, ställa sig framför medan hon byter. Den sorgdräkt hon burit efter makens avrättning byts nu ut mot en lätt vit morgonklänning. Hon sveper en scarf om halsen, tar sina bästa skor och låter en kapotthatt dölja håret, som hos 38-åringen redan börjat vitna.

Klockan 8 på morgonen knackar det på dörren, det är ännu inte bödeln, utan en präst. Men han är edsvuren (har avlagt ed på revolutionsförfattningen) och hon vägrar bikta sig för honom. Han undrar om han skall följa henne på den sista färden. Som Ni vill, svarar hon. Klockan 10 kommer skarprättaren, en jättelik slaktartyp, för att klippa av henne håret, hon låter det ske och låter lugnt bakbinda sig. Klockan 11 öppnas fängelseportarna. Först kommer ett vaktkompani med färdiga gevär, därefter drottningen och bödeln Samson, som håller i det rep varmed man bakbundit hennes händer. En stor brabantehäst är spänd för en flakvagn där hon tar plats på en tvärlagd bräda. En skådespelare Grammont rider framför genom gatorna och ropar: "Nu kommer den infama Marie Antoinette, nu åker hon, mina vänner!" Hånfulla skrån ljuder från folkmassan. På Place de la Concorde (Endräkterstorg) är omkring 10 000 människor sammanträngda. Vagnen stannar vid schavotten. Hon avvisar all hjälp, stiger med säkra steg uppför trappan i högklackade sidenskor, kastar en kort blick ut över den skrånande massan. Det är trångt på schavotten, hon råkar ofrivilligt trampa bödeln på foten och säger: "Pardon!" (Förlåt!) Det blev hennes sista ord.

Den mest fanatiska av hennes domare, Hébert, yttrade efteråt: "Skökan förblev modig och fräck in i det sista."

(Sven Danell: SAGT INFÖR DÖDEN - KUNGAR, DROTTNINGAR, STATSMÄN OCH FÄLTHERRAR)